

עמו. ואם היתה הבת אשתו השניה תשרף עמו. אע"פ שדין שריפה נוהג בשתייהן אין הכתוב מדבר במקרה אחד אלא בשני מקרים כי מן הסתם לא יקח שתייהן ממש. מה שכתוב ישרפו אתהן ואת האיש זהו משפט שניתן על הארץ על ידי נביא שנוהג בכל העם כולו. אלא כשהוא דן בפרט או פורט הוא את העבריינים, ע"כ:
(מרס"ג ז"ל, נעתק על ידי בעז כהן, פי' ויקהל)

פרשת פקודי

נפך ספיר. והגאון פי' כי הספיר הוא לבן ואמר שהוא שקורין לה בלעז קריסטל. ובמדרש מעשה באדם אחד שהלך למכור ספיר ברומי אמר ליה הלוקח ע"מ לבדקו אקחנו. נתנו על גבי הסדן והתחיל מכה עליו בפטיש, נבקע הסדן ונחלק הפטיש והספיר עמד במקומו, ולפי זה המדרש היא האבן שקורין לה דיאמנטי, והיא לבנה וזכה, ע"כ:
(מכלל יופי מרס"ג ז"ל על איכה)

עמ' 58/59. נאמר בפסוק אחד שסדור הלחם היה על שלחן אחד כדכתיב ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים זהב (מלכים א' ז'). ובמקום אחר נאמר שהיו מסדרין על כולם, כדכתיב ואת השלחנות ועליהם לחם הפנים (דברי הימים ב' ד' כ') כדי להכריע בין הכתובים צריך לפרש שהיו מחליפים, כלומר שסדור הלחם היה רק על אחד מהם איזה שהוא. ופירש הכתוב בלשון רבים מפני שפעמים היו משתמשים בזה ופעמים בזה. ובהתאם עם פירוש זה יבואר הכתוב ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה וגו' באש ישרפו אותו ואתה (ויקרא כ' י"ד). זאת אומרת לא שניהן יחדיו אלא זאת או זאת. [הגה בפירוש הכתוב יש מחלוקת התנאים בסנהדרין ע"ו, רבי' סעדיה ז"ל מבאר הכתוב על פי שיטתו של ר' ישמעאל שדורש אותו ואתהן אותו ואת אחת מהן זאת או זאת, אם היתה האם אשתו תשרף הבת וכן היפך הדבר, ראה גם כן פירוש רש"י ז"ל]. כלומר אם היתה האם אשתו השניה תשרף

פרשת יתרו

ודע כי מאלו עשרת הדברות נשתרגו כל המצוות. ובכל אות ואות נתלה בו מצוה אחת וכמו שכתב רש"י ז"ל בפרשת יתרו. כי רב סעדיה גאון ז"ל עושה כזה סדור כל המצוות, להורות איך כל המצוות תלויות באות אחת מעשרת הדברות, וכמו שכתב בעל [כתר] תורה בספרו שכתב כי אותיות עשרת הדברות הם [תר"ך] [כמנין] [כתר], [שבהן] [נכללן] תרי"ג מצוות ושבע מצוות דרבנן כמו שבאר שם בספרו. ונראה שלזה כיון ר"א הקליר בסיום מוסף של שבועות, שכתב כל המצוות שם שלא כסדר כלל ואי אפשר לישב סדרן אם לא על דרך זה שכתבנו כפי מה שראה שתלויות באותיות הדברות. והנה במקרא של "אנכי" ו"לא יהיה לך" באו ס"ד אותיות שהם העשירית מתר"ך, מלבד שתים שאין לחוש להם, ולזה מצינו שעשרת הדברות יש להם שני טעמים: האחד הוא הקריאה הפשוטה, והשני לפי המצוות התלויות בו:
(דף מ"ט מספר תורת העולה מרבינו משה ז"ל בשם רב סעדיה גאון ז"ל)

הנה נתבאר כי כל עשרת הדברות יש בהן תועלת גופנית מלבד "אנכי" ו"לא יהיה לך" שנאמר על אמונה שבלב אדם, שהיא אמונה אמיתית, לא תצא חוץ לנפש, לא יזיק לגוף כלל, ואין בה רק תועלת נפשית, שיהא משיג האמת שהוא ראשון והוא אחרון יתעלה, ועל ידי זה יזכה לחיי עד ונראה שלזה כווננו באמרם אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו. כי בא להורות כי אותן השני דברות נאמרו על ההשגה האמיתית אין בה תועלת לגוף כלל. והשגה אמיתית נקראת פי הגבורה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פרק חלק) לבא לפומי לא גלי, רצונו בזה כי הקדוש ברוך הוא לא גלי קץ הגאולה לנביאיו ומלאכיו שהם נקראו פיהו. כי הם המוציאים דברים לחוץ לבני אדם כפי מה שהשיגו בשכל הבהיר מהשגתו יתעלה. ולזה קרא גם כן השגה השכלית פי הגבורה להיות כי אותה מצוה לא הבינו בו תועלת גופנית הוצרכו לקבלה מפי נביא הוא פי הגבורה. מכל מקום נתבאר מזה סוד עשירית שהיה בכל מקום העשירי קודש לה.